

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 409/2023-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **EOS KSI Slovensko, s. r. o.**, Pajštúnska 5, Bratislava, IČO 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s. r. o., Pajštúnska 5, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Marek Baraník, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7 Co 17/2023 z 27. marca 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 16. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje zrušenie napadnutého uznesenia krajského súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že žalobcovia v 1. a 2. rade uzatvorili s právnym predchodcom sťažovateľky zmluvu o splátkovom úvere určenom na bývanie, ktorého návratnosť bola zabezpečená zmluvami o zriadení záložného práva uzatvorenými medzi žalobcami v 1. a 2. rade a právnym predchodcom sťažovateľky a žalobcom v 3. rade a právnym predchodcom sťažovateľky k predmetným nehnuteľnostiam v ich výlučnom vlastníctve. V tejto súvislosti sa žalobcovia návrhom domáhali zdržania výkonu záložného práva zo strany sťažovateľky dobrovoľnou dražbou s poukazom na to, že záložné právo sa má vykonať

pre pohľadávku, ktorá už bola (aj keď nie právoplatným) rozhodnutím súdu zamietnutá pre premlčanie (rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 24 Csp 98/2021 z 11. apríla 2022).

3. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) o návrhu žalobcov rozhodol uznesením č.k. 29 C 11/2023-30 z 25. januára 2023 (ďalej len „uznesenie súdu prvej inštancie“) tak, že sťažovateľke uložil povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou k nehnuteľnostiam. Podľa názoru súdu prvej inštancie len nariadením neodkladného opatrenia v znení uvedenom vo výroku uznesenia súdu prvej inštancie možno predísť prípadnému nakladaniu s nehnuteľnosťami, v dôsledku ktorého by mohla žalobcom vzniknúť vážna ujma, a to vykonaním dražby nehnuteľností v ich výlučnom vlastníctve pre pohľadávku, ktorá je premlčaná a v zmysle § 54a Občianskeho zákonníka súdnou cestou nevymáhateľná. V nadväznosti na uvedené existuje potreba neodkladnej úpravy pomerov v prípade obavy, že dražba bude vykonaná a príklep udelený na základe neplatného právneho úkonu (bod 18 uznesenia súdu prvej inštancie). Súd prvej inštancie trvanie neodkladného opatrenia obmedzil právoplatnosťou rozhodnutia súdu o žalobe vo veci samej.

4. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že ho potvrdil ako vecne správne. Sťažovateľka považovala záver okresného súdu o neprípustnosti dražby z dôvodu premlčania pohľadávky za nesprávny s poukazom na znenie § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka, pričom argumentovala tým, že zákon umožňuje výkon záložného práva aj pre premlčanú pohľadávku, a preto je záver súdu, že by došlo k výkonu dražby pre nevymáhateľnú pohľadávku, pri realizácii výkonu záložného práva nesprávny. Úvaha súdu o premlčaní pohľadávky sťažovateľky je predčasná a tvrdenie žalobcov, že nárok je premlčaný, je nesprávny. V tejto súvislosti poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 250/2011-30 z 8. decembra 2011.

5. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia v podstatnom uviedol, že vyhodnotením rozhodujúcich skutočností odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že vo vzťahu k záložnému veriteľovi osvedčili žalobcovia ku dňu rozhodovania súdu prvej inštancie existenciu skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia. Úlohou odvolacieho súdu v procese rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je posudzovať dôvodnosť skutočností, ktoré môžu byť predmetom posudzovania len vo veci samej, ale jeho úlohou je iba preskúmať existenciu zákonných predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia (bod 18 napadnutého uznesenia). K námietkam sťažovateľky týkajúcej sa podmienok na vykonanie dobrovoľnej dražby uviedol, že dobrovoľná dražba tak, ako je definovaná v zákone č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 527/2002 Z. z.“), a predstavuje jeden zo spôsobov výkonu záložného práva, ktorú umožňuje vykonať civilný kódex (§ 151 ods. 1 Občianskeho zákonníka), a je typická tým, že ju nesprievádza preventívna súdna kontrola. O tom, či sa dražba vykoná, o výške pohľadávky a podobne, rozhodne súkromná osoba s tým, že dražbu vykoná ďalšia súkromná osoba, ktorá pri takejto činnosti sleduje zisk. Za týchto okolností sa javí neodkladné opatrenie ako jediný efektívny prostriedok ochrany vlastníka dotknutých nehnuteľností do času, kým súd vo veci samej nerozhodne. Podľa názoru

odvolacieho súdu nariadené neodkladné opatrenie vo vzťahu k záložnému veriteľovi nepredstavuje ani neprimeraný a ani bezdôvodný zásah do výkonu jeho práv (bod 20 napadnutého uznesenia). K námietkam sťažovateľky tiež dodal, že vo veci konajúci súd nespochybňuje právo záložného veriteľa vykonať dobrovoľnú dražbu v súlade so zákonom č. 527/2002 Z. z., avšak zároveň je toho názoru, že je potrebné nariadiť neodkladné opatrenie, keď žalobcovia osvedčili naliehavosť potreby úpravy z dôvodu, že existencia pohľadávky je sporná vzhľadom na súdom prvej inštancie konštatované premlčanie v už uvedenom rozsudku. V konaní o nariadení neodkladného opatrenia odvolací súd nemôže skúmať skutočnosti týkajúce sa veci samej, ale len zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia. Žalobcovia vo svojom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia osvedčili potrebu bezodkladnej úpravy pomerov vzhľadom na skutočnosť, že sú vlastníkami nehnuteľností, ku ktorým vo vzťahu sa má vykonať záložné právo formou dobrovoľnej dražby, ako vyplýva z výzvy zo 16. januára 2023 (bod 21 napadnutého uznesenia).

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka namieta, že krajský súd rozhodol v rozpore s § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka a svoje rozhodnutie odôvodnil v priamom rozpore s označeným ustanovením Občianskeho zákonníka, ktoré umožňuje záložnému veriteľovi uspokojiť sa alebo domáhať sa upokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná. Poukázal v tejto súvislosti aj na závery ústavného súdu v náleze č. k. II. ÚS 250/2011-30 z 8. decembra 2011, ktorý konštatoval, že až keď premlčacie doby (zabezpečenej pohľadávky, záložného práva) uplynuli a veriteľ nezačal s predajom zálohu a takáto námietka premlčania bola vznesená, až vtedy záložný veriteľ stráca možnosť domáhať sa upokojenia zo zálohu, pretože záložné právo je premlčané. Vychádzajúc z uvedeného, sťažovateľka tvrdí, že bol porušený princíp právnej istoty a právneho štátu, keď táto otázka, relevantná aj pre jej vec, bola už vyriešená, pričom v jej veci jej boli na túto otázku poskytnuté arbitrárne odpovede. Ďalej poukazuje aj na to, že k premlčaniu záložného práva nemohlo dôjsť, pretože si žalobou uplatnila záložným právom zabezpečenú pohľadávku, a preto nikdy nedôjde k premlčaniu záložného práva skôr, ako dôjde k premlčaniu práva, ktoré zabezpečuje, pričom okresný súd vo veci žalovanej pohľadávky dospel k zjavne nesprávnemu záveru o premlčaní pohľadávky, preto proti jeho rozhodnutiu bolo podané odvolanie, o ktorom ešte nebolo rozhodnuté. V tomto smere sťažovateľka rozvíja svoju argumentáciu a poskytuje svoj právny pohľad na vec. Následne dospieva k záveru o neudržateľnosti záverov uvedených v odôvodnení napadnutého uznesenia a tvrdí, že neprávoplatný rozsudok o premlčaní pohľadávky je vydaný v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu.

7. Odôvodnenie poskytnuté krajským súdom je podľa názoru sťažovateľky arbitrárne, vydané v rozpore s hmotným právom, čím malo dôjsť k obmedzeniu výkonu záložného práva z dôvodov, ktoré nemajú oporu v zákone.

8. V tomto kontexte podľa sťažovateľky krajský súd prekročil svoje právomoci, keď odignoroval jej argumentáciu a neodôvodnil odklon od ňou namietanej judikatúry vzťahujúcej sa na posúdenie jej veci.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka arbitrárnosti napadnutého uznesenia krajského súdu z dôvodu neutržateľnosti záveru krajského súdu o tom, že záložný veriteľ nie je oprávnený uskutočniť výkon záložného práva v prípade, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom je sporná. Citovaný záver je podľa sťažovateľky v rozpore so zákonom a s ustálenou rozhodovacou praxou. Okrem toho podľa sťažovateľky krajský súd prekročil svoje právomoci, keď na jej námietky neposkytol relevantné odpovede.

K aplikovateľnosti záruk obsiahnutých v čl. 6 ods. 1 dohovoru:

10. V úvode tejto časti ústavnej sťažnosti ústavný súd považoval s prihliadnutím na predmet konania o ústavnej sťažnosti (udržateľnosť rozhodnutia všeobecného súdu o nariadení neodkladného opatrenia) za nevyhnutné vyjadriť sa k aplikovateľnosti záruk obsiahnutých v čl. 6 ods. 1 dohovoru v konkrétnych okolnostiach prejednávanej veci.

11. Ústavným súdom už bolo opakovane judikované, že rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v súdnom konaní možno považovať predovšetkým za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 222/04, II. ÚS 37/00, II. ÚS 46/00, I. ÚS 46/00). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej aj „ESLP“) k tomu pozri napr. rozhodnutia ESLP citované vo veciach sp. zn. IV. ÚS 213/2020 a IV. ÚS 165/2020] nie každým neodkladným opatrením sa rozhoduje o právach a záväzkoch občianskej povahy. Aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru je pritom závislá od splnenia určitých podmienok. Po prvé, právo, ktoré je predmetom hlavného konania i konania o nariadení neodkladného opatrenia, musí byť právom občianskym v autonómnom význame tohto pojmu. Po druhé, nevyhnutné je skúmať povahu neodkladného opatrenia, jeho cieľ, účel a dopad na predmetné právo. Vo všetkých prípadoch, keď možno považovať za preukázané, že neodkladným opatrením bolo fakticky rozhodnuté o občianskom práve alebo záväzku bez ohľadu na dĺžku jeho trvania, je čl. 6 dohovoru použiteľný (rozsudok veľkého senátu z 15. 10. 2009 vo veci Micallef proti Malte, sťažnosť č. 17056/06, § 84 – § 85).

12. V prejednávanej veci je predmetom konania vedeného pred všeobecnými súdmi rozhodovanie vo veci neodkladného opatrenia dotýkajúceho sa výkonu majetkových práv, a to v rozsahu, ktorým sa sťažovateľke ako žalovanej (záložný veriteľ) prikazuje zdržať sa výkonu záložného práva k predmetným nehnuteľnostiam formou dobrovoľnej dražby. Ide teda o oblasť upravenú normami súkromného práva, pričom predmetom meritórneho rozhodovania (žaloby o plnenie zo zmluvy) je typické občianske právo uplatňované medzi subjektmi súkromného práva – sťažovateľkou

(záložný veriteľ) a žalobcami (vlastníci nehnuteľností, ktoré sú zálohom). V autonómnom ponímaní ide nepochybne o oblasť spadajúcu pod výraz práva a záväzky občianskej povahy.

13. Pokiaľ ide o druhú podmienku, ktorej splnenie sa vyžaduje pre aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na prejednávany prípad, ústavný súd konštatuje, že aj táto je v konkrétnych okolnostiach veci splnená. Neodkladné opatrenie má podľa názoru ústavného súdu priamy (aj keď len dočasný) dopad na občianske právo tvoriace predmet budúceho meritórneho (hlavného) konania. Neodkladné opatrenie plní primárne zabezpečovaciu funkciu vo vzťahu k predmetu prejednanému v (prípadnom) hlavnom konaní (meritum veci), resp. k právnym dôsledkom prípadného vyslovenia premlčania práva zabezpečeného záložným právom, ktoré je predmetom hlavného konania. Požadovaným neodkladným opatrením sa žalobcovia ako dlžníci domáhali dočasného pozastavenia možnosti záložného veriteľa sťažovateľky dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok žalobcov. Nariadenie neodkladného opatrenia preto zasahuje do postavenia sťažovateľky ako záložného veriteľa. Podaním žaloby sa sťažovateľka v hlavnom meritórnom konaní domáha zaplataenia pohľadávky z úveru. Za týchto okolností je na mieste uplatniť názor, podľa ktorého sa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konkrétnych okolnostiach veci v konaní o neodkladnom opatrení aplikuje.

K namietanému zásahu do práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie:

14. Ústavný súd už niekoľkokrát deklaroval, že pristupuje k preskúmvaniu neodkladných opatrení veľmi zdržanlivo a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie dochádza len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (pozri aj IV. ÚS 82/09).

15. Aj Európsky súd pre ľudské práva pripúšťa, že vo výnimočných prípadoch, napríklad keď účinnosť neodkladného opatrenia závisí od rýchleho rozhodovacieho procesu, nemusí byť možné okamžite splniť všetky požiadavky čl. 6 dohovoru. Za nevyhnutnú a neodňateľnú záruku považuje Európsky súd pre ľudské práva nezávislosť a nestrannosť súdu. Pripúšťa však, že iné procesné záruky sa môžu uplatniť iba v rozsahu, ktorý je zlučiteľný s povahou a účelom neodkladného opatrenia. Preto je potrebné preukázať, že vzhľadom na účel konania o neodkladnom opatrení v danom prípade nie je možné uplatniť jednu alebo viac konkrétnych procesných záruk bez toho, aby došlo k neprimeranému narušeniu cieľa, ktorý sa sleduje neodkladným opatrením (Micallef proti Malte, rozsudok z 15. 10. 2009, § 86).

16. Ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti považuje za potrebné poukázať aj na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite odôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať

(napr. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06). Podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každý argument, poznámku či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby spravodlivé súdne rozhodnutie reagovalo na podstatné a relevantné argumenty účastníka konania a aby mu dalo jasnú odpoveď na riešenie konkrétneho právneho problému (obdobne napr. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/00, III. ÚS 200/09). Ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06, Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

17. Sťažovateľka predovšetkým namieta, že krajský súd rozhodol v jej veci v rozpore s hmotným právom, ktoré umožňuje výkon záložného práva aj v prípade premlčania pohľadávky, poukazuje pritom aj na rozhodnutie ústavného súdu.

18. Z označeného uznesenia ústavného súdu, ako aj uznesenia vydaného vo veci relevantného súladu právnych predpisov vyplýva, že § 7 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. neplní funkciu exekučného titulu, ale je iba jedným z predpokladov riadneho priebehu dobrovoľnej dražby. Ani samotné vyhlásenie tohto ustanovenia za protiústavné by nevedlo k záveru, že záložný veriteľ nie je oprávnený navrhnuť výkon záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby bez exekučného titulu priznávajúceho mu zabezpečenú pohľadávku (PL. ÚS 23/2014).

19. Ústavný súd nespochybňuje aj s prihliadnutím na už citované závery obsiahnuté v rozhodnutiach ústavného súdu konštatovanie sťažovateľky o tom, že existencia prebiehajúceho súdneho konania vo veci uspokojenia pohľadávky zabezpečenej záložným právom neznamená, že dražbu nemožno vykonať.

20. Na rozdiel od názoru sťažovateľky ústavný súd konštatuje, že citované odôvodnenie obsiahnuté v napadnutom uznesení už uvedeným záverom neprotirečí, ale, naopak, z nich vychádza.

21. V tomto smere ústavný súd poukazuje predovšetkým na svoj už ustálený právny názor, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Pre ústavnú udržateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu je preto potrebné zohľadniť nielen odôvodnenie v ňom obsiahnuté, ale aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktoré bolo v príslušnom odvolacom konaní napadnuté a následne aj preskúmané (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, III. ÚS 342/2017, IV. ÚS 87/2020).

22. Základným predpokladom na nariadenie neodkladného opatrenia je existencia potreby bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami alebo obava, že vykonanie exekúcie súdneho rozhodnutia bude ohrozené (§ 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Nevyhnutnou podmienkou na nariadenie neodkladného opatrenia je hodnoverné osvedčenie aspoň základných skutočností potrebných pre záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, ako aj dostatočné opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nevyhnutnosť potreby

neodkladnej úpravy pomerov medzi stranami alebo obavy z ohrozenia exekúcie (§ 326 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Hodnoverné osvedčenie dôvodnosti a trvania meritórneho nároku môže navrhovateľ neodkladného opatrenia dosiahnuť najmä relevantnými skutkovými tvrdeniami, listinnými dôkaznými prostriedkami a kvalifikovanou právnou argumentáciou.

23. Ústavný súd pri posudzovaní ústavnej sťažnosti zohľadnil osobitú povahu inštitútu neodkladného opatrenia a tomu zodpovedajúci zjednodušený a zrýchlený procesný postup a rozhodovanie všeobecných súdov. Zbral pritom do úvahy aj skutočnosť, že úlohou všeobecného súdu pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení je zistiť na základe dostupných dôkazných prostriedkov najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, a to bez potreby dodržania formalizovaného postupu štandardného procesného dokazovania, a na podklade osvedčených skutočností následne vo veci rozhodnúť. S poukazom na relevantné časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu zastáva názor, že argumentácia krajského súdu zodpovedá príslušným ustanoveniam Civilného sporového poriadku týkajúcim sa predpokladov vydania neodkladného opatrenia. Už citované závery krajského súdu nepovažuje za arbitrárne či svojvoľné, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, teda také, ktoré by mali za následok porušenie sťažovateľkiných práv podľa ústavy či dohovoru.

24. Z relevantnej časti odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie (bod 5 tohto rozhodnutia) vyplýva hodnoverné osvedčenie základných skutočností (predovšetkým spornosť pohľadávky z dôvodu premlčania), z ktorých okresný súd vyvodil záver o potrebe zabrániť možnosti uskutočniť výkon záložného práva, t. j. došiel k záveru o dôvodnosti návrhu.

25. Vecné potvrdenie rozhodnutia súdu prvej inštancie krajským súdom je preto potrebné vnímať ako stotožnenie sa (aj) s odôvodnením súdu prvej inštancie k splneniu všetkých predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia. Nad rámec už súdom prvej inštancie uvádzaného odôvodnenia krajský súd v doplnení v napadnutom uznesení zdôraznil existenciu neprávoplatného rozsudku o premlčaní práva, ktorú záložné právo zabezpečuje, ako aj skutočnosť, že navrhované neodkladné opatrenie je jediným efektívnym prostriedkom ochrany vlastníka dotknutých nehnuteľností do času, kým súd vo veci samej nerozhodne. Jeho konštatovanie preto nemožno považovať za samotný záver, ktorým bolo odôvodnené splnenie podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia, ale len za doplnenie argumentácie.

26. Všeobecný súd je povinný vždy dôsledne vyhodnotiť, či je návrh z objektívneho hľadiska presvedčivý a či reálne došlo k osvedčeniu všetkých skutočností, ktorými je nariadenie neodkladného opatrenia v konkrétnom prípade podmienené. Keďže vo veci sťažovateľky konajúce súdy dospeli k záveru o tom, že žalobcovia osvedčili spornosť meritórneho nároku v kontexte existencie neprávoplatného rozsudku o zamietnutí žaloby, uloženie povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva až do právoplatnosti rozhodnutia o nároku je dôsledkom súdom zisteného splnenia podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia. Predbežná ochrana poskytnutá podľa názoru vo veci konajúcich súdov sporného nároku je preto v súlade s podstatou a účelom neodkladného opatrenia.

27. S ohľadom na už uvádzané skutočnosti nemožno odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu považovať za neudržateľné. Krajský súd napadnutým uznesením posudzoval (výlučne) splnenie podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia v konkrétnom prípade, pričom pri zistení ich splnenia zároveň konštatoval, že je namieste výkon záložného práva odložiť až do prípadného súdneho rozhodnutia vo veci uplatneného nároku, ktorý má spotrebiteľský charakter (čo ani medzi stranami sporné nebolo, pozn.). Napokon zo záverov už citovaných rozhodnutí ústavného súdu nevyplýva nemožnosť nariadiť za splnenia všetkých zákonných podmienok neodkladné opatrenie, ktorým by došlo k odkladu mimosúdneho výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, a to až do právoplatného skončenia prípadného súdneho konania o nároku zabezpečeného záložným právom.

28. Ústavný súd v tomto smere v súvislosti s povahou nároku vo veci samej, ktorá má spotrebiteľský charakter, poukazuje aj na to, že z rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci Kušionová v. SMART Capital a. s. vyplýva, že právu Európskej únie neodporuje vnútroštátna úprava, ktorá umožňuje vymôcť pohľadávku založenú na zmluvných podmienkach, ktoré sú prípadne nekalé, mimosúdnym výkonom záložného práva na nehnuteľný majetok, ktorý spotrebiteľ poskytol ako zabezpečenie pohľadávky, pokiaľ predmetná právna úprava prakticky neznemožňuje alebo nadmerne sťažuje ochranu práv, ktoré spotrebiteľovi priznáva právo Európskej únie (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 10. 9. 2014, C 34/13, Monika Kušionová v. SMART Capital a. s.).

29. Mimosúdnym výkonom záložného práva v prípade, ak by vo veci konajúce súdy nezasiahli nariadením neodkladného opatrenia (zdržať sa dobrovoľnej dražby), by podľa názoru ústavného súdu bola značne sťažená, ak nie rovno znemožnená ochrana práv dlžníkov – spotrebiteľov v súvislosti s ich obydliím. Ochrana práv žalobcov ako dlžníkov by bola iluzórna, ak by konajúce súdy mali v obdobných prípadoch týkajúcich sa spotrebiteľov návrh na nariadenie neodkladného opatrenia automaticky zamietnuť v zmysle argumentácie sťažovateľky, čím by bola ochrana práv spotrebiteľov prostredníctvom neodkladného opatrenia znemožnená a k preskúmaniu otázky, či v konkrétnych okolnostiach veci nárok je premlčaný, prípadne či obsahuje nekalé podmienky v predmetnej zmluve, by došlo až následne *ex post*. Je potrebné si uvedomiť, že v hre je potenciálna strata bývania v dôsledku vykonania dobrovoľnej dražby, čomu zodpovedá aj zvýšená opatrnosť pri rozhodovaní o hrozbe takéhoto závažného zásahu do práva na rešpektovanie obydliia.

30. Zo všetkých uvedených dôvodov je argumentácia sťažovateľky vo vzťahu k ústavnej udržateľnosti napadnutého uznesenia krajského súdu nedôvodná.

31. Ústavný súd zastáva názor, že krajský súd sa v napadnutom uznesení ústavne konformným spôsobom zaoberal otázkou splnenia podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia s prihliadnutím na špecifické okolnosti prípadu. Právne závery obsiahnuté v napadnutom uznesení sú primeraným spôsobom odôvodnené a zodpovedajú obsahu a zmyslu právnych noriem, ktoré krajský súd pri rozhodovaní aplikoval. Postup krajského súdu pri preskúmaní odvolania proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia je z ústavného hľadiska

akceptovateľný, a teda taký, ktorým nedošlo k porušeniu sťažovateľkou označených práv zaručených ústavou a dohovorom.

32. Na podklade uvedených skutočností je napadnuté uznesenie krajského súdu, ktorým bolo potvrdené ako vecne správne rozhodnutie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia, podľa ústavného súdu ústavne udržateľné. Námietky sťažovateľky podľa názoru ústavného súdu nesignalizujú takú príčinnú súvislosť medzi nimi a sťažovateľkou označenými právami, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

33. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť vo veci namietaného porušenia práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu odmietol v celom rozsahu z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

34. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej uplatnenými stratilo svojej opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2023

Ľuboš Szigeti
predseda senátu